

Infosheet Belasting op arbeid

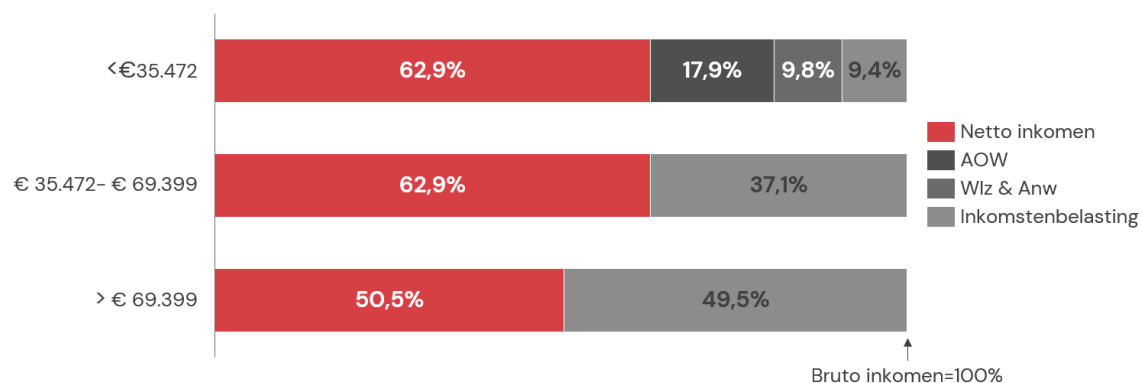
Het Nederlandse inkomstenbelastingstelsel kent drie boxen. Deze infosheets hebben betrekking op box 1, de belasting over inkomen uit werk en woning. Hoeveel belasting belastingplichtigen betalen in box 1 hangt niet alleen af van de bekende belastingschijven. Er zijn namelijk allerlei aftrekposten en heffingskortingen die het te betalen bedrag verminderen. Daarnaast zijn er toeslagen die de belastingdruk beïnvloeden. In deze infosheets lichten we stuk voor stuk de werking, de kosten en de effecten van onderdelen van dit systeem toe.

Box 1

1 Huidige regeling

Mensen die in Nederland wonen en mensen die niet in Nederland wonen maar wel Nederlands inkomen¹ genieten uit werk of woning moeten hierover belasting betalen in box 1. Onder inkomen uit werk en woning valt onder meer loon, uitkering en pensioen. Om tot het belastbare inkomen te komen, mogen vervolgens nog enkele posten en verliezen van deze inkomsten afgetrokken worden.² Over het belastbare inkomen moet inkomstenbelasting (IB) en premie volksverzekeringen (Algemene Ouderdomswet, Algemene nabestaandenwet en Wet langdurige zorg) betaald worden. Het inkomstenbelastingtarief dat over het belastbare inkomen betaald dient te worden, hangt af van de hoogte van iemands inkomen. Figuur 1 laat zien dat mensen met een hoger inkomen relatief meer belasting betalen.

Figuur 1: Marginale belastingtarieven box 1 per inkomensniveau

Naast inkomstenbelasting, betalen belastingplichtigen ook premie volksverzekeringen over het belastbare inkomen van box 1 tot 35.472 euro.³ Mensen die ouder zijn dan de AOW-leeftijd – op dit moment 66 jaar en 7 maanden – hoeven geen AOW-premie te

¹ Zie artikel 7.1 en 7.2 Wet Inkomstenbelasting voor definitie.

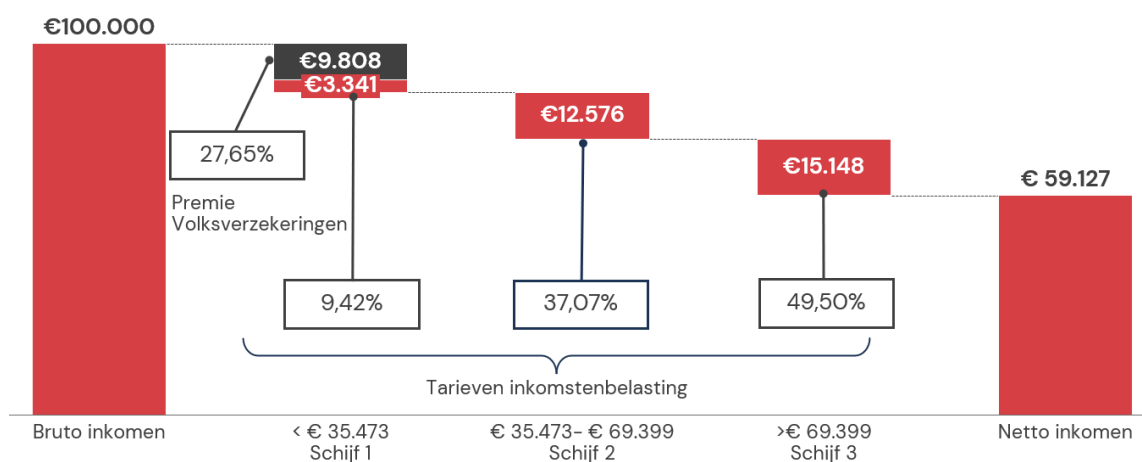
² https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privé/inkomstenbelasting/h effingskortingen_boxen_tarieven/boxen_en_tarieven/box_1/box_1

³ Fiscale regelingen zijn jaarlijks aan veranderingen onderhevig. In deze infosheet gaan wij uit van de regels die gelden in 2022 voor mensen die de AOW-leeftijd nog niet bereikt hebben.

betalen. In figuur 1 zijn de marginale belastingtarieven in box 1 voor verschillende inkomensniveaus weergegeven. Het marginale belastingtarief vertelt hoeveel belasting iemand betaalt over de laatst verdiende euro.

Figuur 2 bevat een rekenvoorbeeld voor iemand van 50 jaar met een bruto-inkomen van 100.000 euro.⁴ We gaan er van uit dat deze persoon geen aftrekposten heeft en verder geen toeslagen of kortingen ontvangt. In het totaal betaalt deze persoon 40.873 euro⁵ aan belasting in box 1, wat 41% van zijn/haar inkomen is. Dat betekent dat de gemiddelde belastingdruk voor deze persoon 41% is. Als deze persoon één euro extra zou verdienen dan wordt hiervan – zoals te zien in figuur 1 – 49,5% belast. Dit wordt de marginale belastingdruk genoemd.

Figuur 2: Rekenvoorbeeld inkomstenbelasting bij € 100.000 bruto inkomen

2

Feiten en cijfers

- In 2021 heeft de Nederlandse overheid 111 mld. euro⁶ aan inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen geïnd in box 1.
- Dit bedrag is lager dan wat geïnd had kunnen worden op basis van de tarieven in figuur 1 en 2, vanwege de verschillende kortingen die mensen op hun belasting kunnen krijgen zoals de algemene heffingskorting, de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

3 Effecten

- Inkomensverschillen worden verkleind doordat de belasting van box 1 progressief is, waarbij mensen met een inkomen onder de 69.399 euro inkomen gemiddeld minder belasting betalen.
- Belasting op inkomen ontmoedigt extra inspanning doordat een extra euro aan inkomen netto minder oplevert. Mensen zullen ervoor kiezen om niet te werken, of om minder te werken.

⁴ In alle voorbeelden zullen we aannemen dat iemand de AOW leeftijd nog niet heeft bereikt.

⁵ $40.873 = 0.0942 \cdot 35.472 + 0.2765 \cdot 35.472 + 0.3707 \cdot (69.398 - 35.472) + 0.495 \cdot (100.000 - 69.399)$

⁶ CBS Ontvangen belastingen en wettelijke premies

- Verder hebben belastingen op inkomen ook op andere manieren effect op de arbeidsmarkt: de keuze om te studeren en op zoek te gaan naar een baan met een hoger salaris wordt verstoord. Enerzijds maakt belasting werken minder aantrekkelijk, maar aan de andere kant wordt het juist noodzakelijker om meer te werken om hetzelfde salaris te verdienen.

4 Evaluatie

In 2023 zal een evaluatie plaatsvinden van de heffingskortingen en tariefstructuur in box 1.⁷

⁷ [Nota over de toestand van 's rijks financiën \(overheid.nl\)](https://overheid.nl/onderwerpen/financiën)